



Republikáni – nacionalisté

Nacionalistické (republikánské) politické strany

	1905	1921	1960	1965	1970	1974	1977
Méně republikánské	SF Sinn Féin (1905-1970)		RLP Republican Labour Party (1960-1973)		SDLP Social Democratic and Labour Party (od 1970 dosud)		
		NP Nationalist Party (1921?-1973)		NDP National Democratic Party (1965-1970)	OSF (Official) Sinn Féin (1970-1982)		IIP Irish Independence Party (1977-osmdesátá léta)
Výrazně republikánské					PSF (Provisional) Sinn Féin (od 1970 dosud)	IRSP Irish Republican Socialist Party (od 1974 dosud)	



John Hume (1937-2020)
1998 Nobelova cena míru
předseda SDLP (1979-2001)
poslanec Stormontu (1998-2000)
poslanec britského parlamentu (1983-2005)
poslanec EP (1979-2004)

Social Democratic and Labour Party



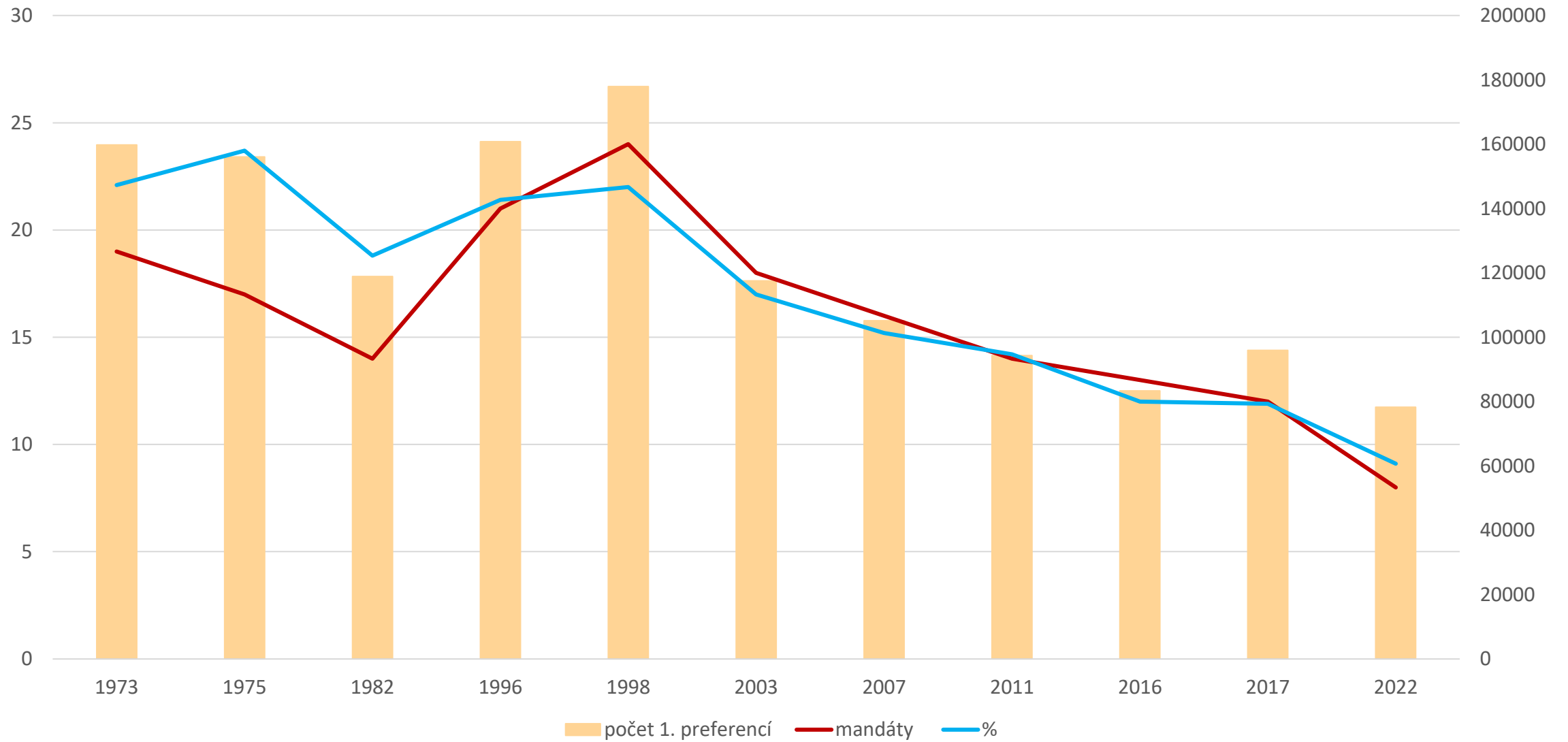
1970: spojení různých menších stran

- *Republican Labour Party*
- *Northern Ireland Labour Party*
- *Nationalist Party*
- a tří nezávislých členů parlamentu ve Westminsteru. Sjednocení neproběhlo na základě vnitřního tlaku, ale tlakem zvnějšku.

Levicová orientace; výrazná podpora katolické komunity.

První nacionalistická strana, která získala vládní post v Severním Irsku (1973-1974).

Volební výsledky SDLP: Stormont (1973-2022)

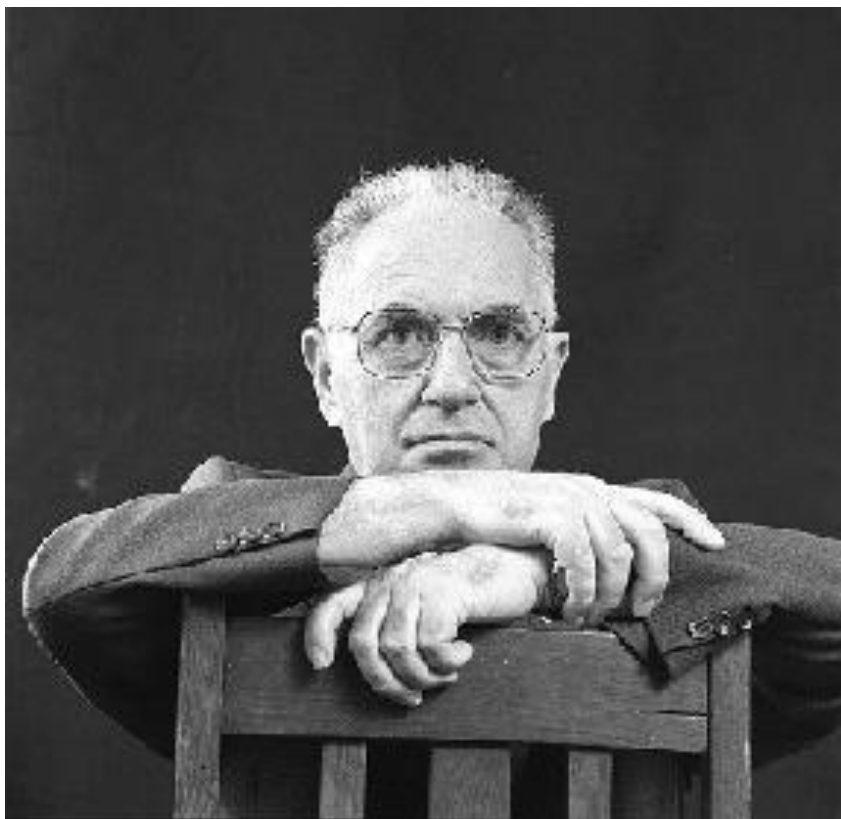




Volební kampaň ,
Stormont 2022



Sinn Féin v Severním Irsku



Ruairí Ó Brádaigh (1932-2013)
republikán a vojenský **lídr IRA** v letech 1958-
1960 a 1960-1962;
prezident Sinn Féin 1970-1983;
prezident Republican Sinn Féin 1987-2009

Prozatímní Sinn Féin (*Provisional Sinn Féin; Provos*)

Programové postoje:

pokračování absencionismu a příklon k násilí a ozbrojeným akcím
(tzv. **ballot-and-Armlite strategy** = Gerry Adams);

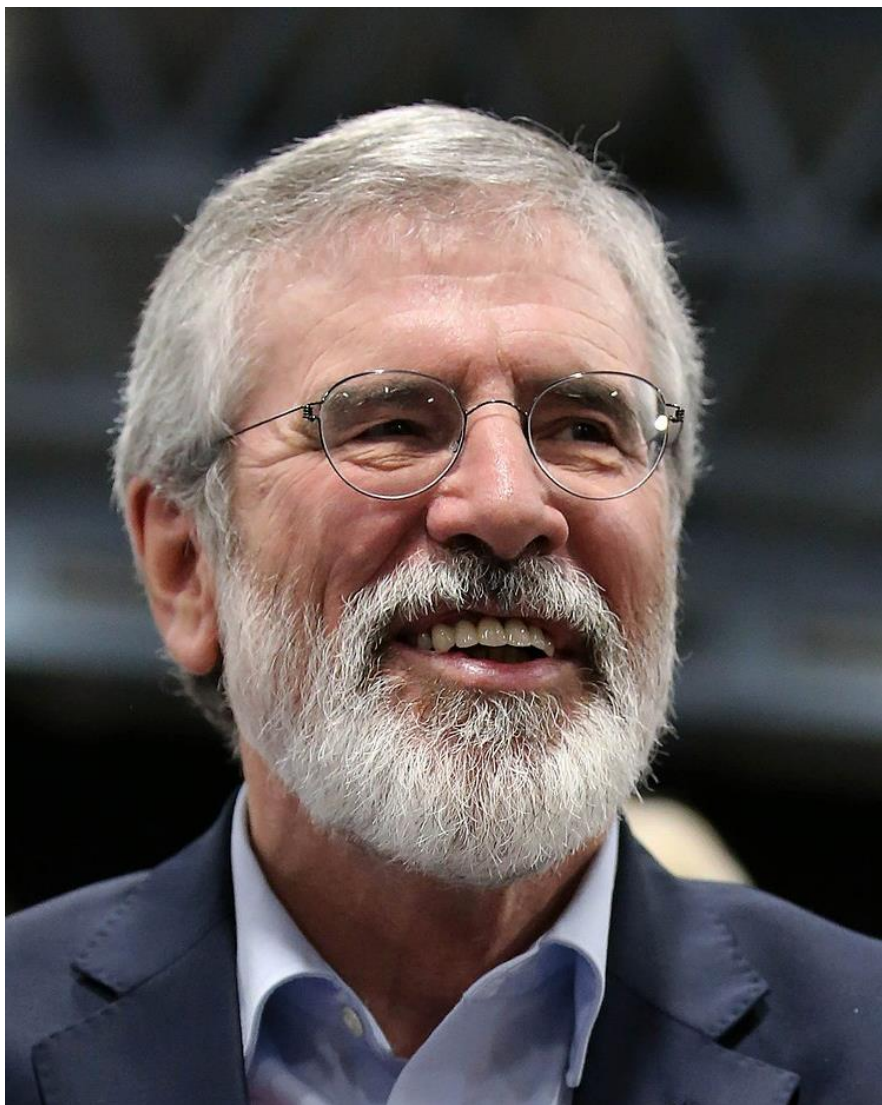
programová orientace směrem k extrémnímu pojetí socialismu;

spolupráce s *Provisional Army Council*

Její přístup je označován jako „radikální protibritský nacionalismus“. Strana působí v Severním Irsku i v Irské republice.

1986 (2. listopad): většina delegátů každoroční konference SF rozhodla, že pokud budou zvoleni, vstoupí do irského parlamentu, ale **nikoli do britského nebo severoirského parlamentu**

Důsledek: **založení Republican Sinn Féin (RSF)** = pokračování původní Sinn Féin.



Gerry Adams (1948)

1980: místopředseda strany SF

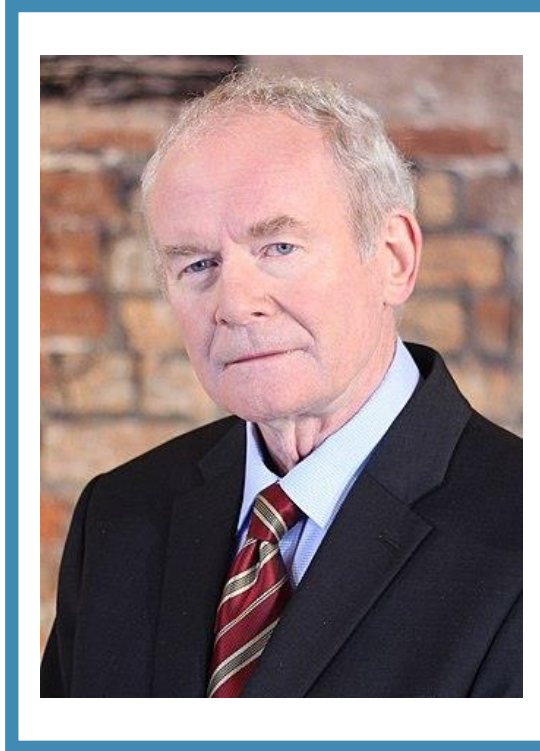
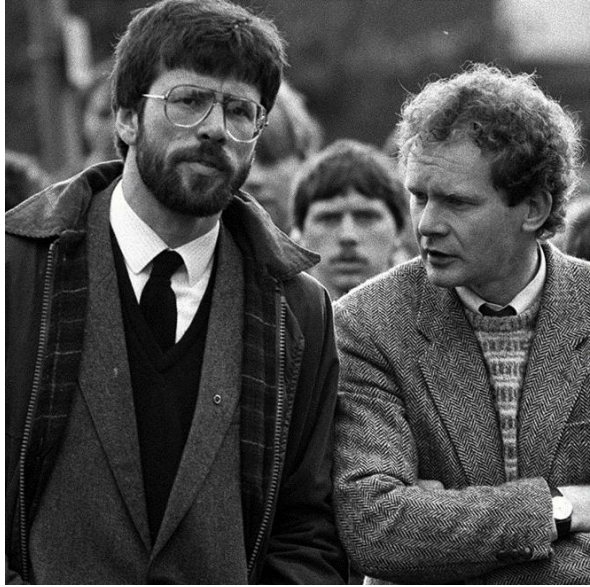
- Vítězí severní křídlo proti „jižnímu“ (Ruairí Ó Brádaigh), tj. spojenému s Irskou republikou
- Hladovka 1981/82: Bobby Sandse, Owen Carron

1983-2018: předseda SF (po R. Ó Brádaighovi)

2011-2018: lídr SF v irském parlamentu

Poslanecké mandáty:

- **1983-1992 a 1997-2011:** poslanec Dolní sněmovny britského parlamentu (Belfast West)
- **1998-2010:** poslanec severoirského parlamentu (Belfast West)
- **2011-2020:** poslanec irského parlamentu (Louth)



Martin McGuinness (1950-2017)

Republikán, přední představitel Sinn Féin

- Lídr *Provisional Irish Republican Army*
- Podporoval abstencionismus v rámci britského parlamentu.
- Jeden z předních „tvůrců“ GFA.

1998: poslanec Stormontu

1999-2002: ministr školství (vláda Davida Trimbla)

1997-2013: poslanec britského parlamentu

2007-2017: Deputy First Minister (St. Andrews Agreement)



Mary Lou McDonald (1969) (vlevo) (2018: prezidentka SF) a **Michelle O'Neill** (1977) (vpravo) (First Minister = únor 2024; Deputy First Minister 2020-2022; viceprezidentka SF od února 2018)

Sinn Féin po roce 2018

Mary Lou McDonald (1969, Dublin)

Politická kariéra:

- **1998-1999:** členka Fianna Fáil = opustila stranu kvůli rozporům v politických tématech – především ve vztahu k Severnímu Irsku a otázkám sociální spravedlnosti
- **2009-2018:** viceprezidentka SF (lídrem G. Adams)
- **2018:** post lídra Sinn Féin

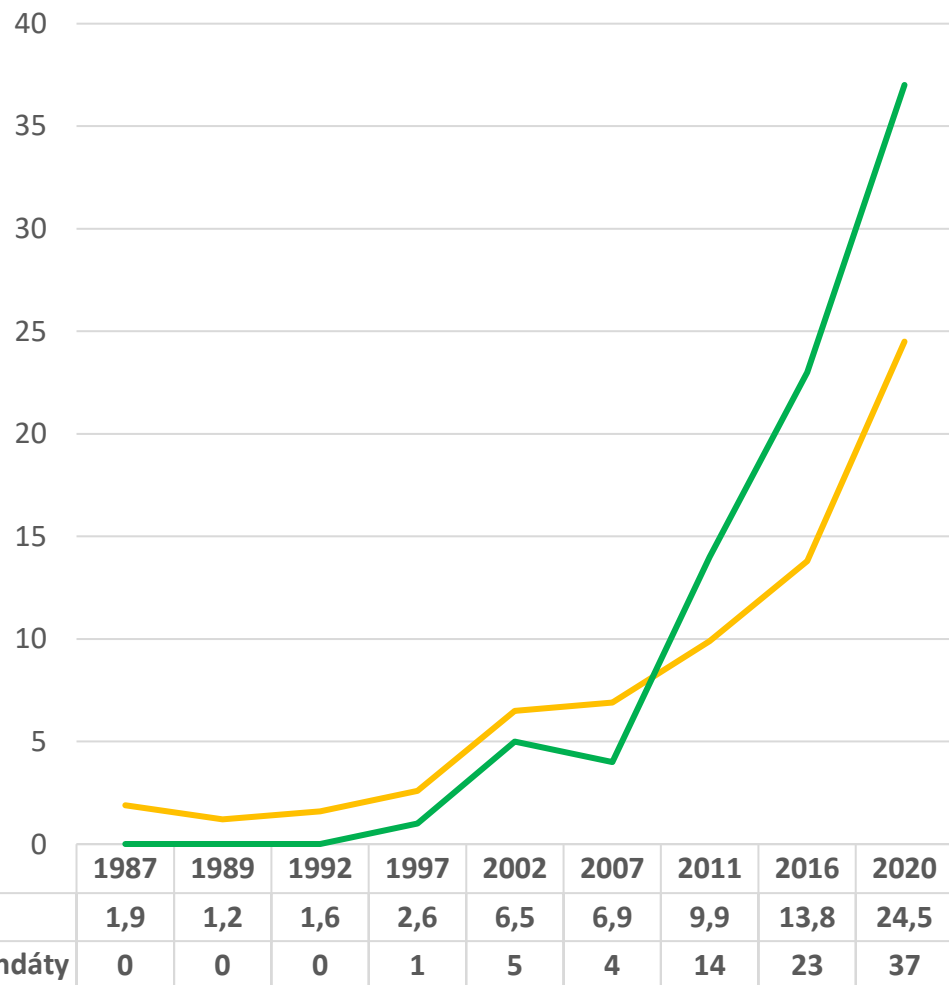
Irská republika: od 26. června 2020 – SF v opozici jako nejsilnější **opoziční** strana

Severní Irsko: po volbách 2022 nejsilnější strana ve Stromontu – **post First Minister** obsadila v únoru 2024

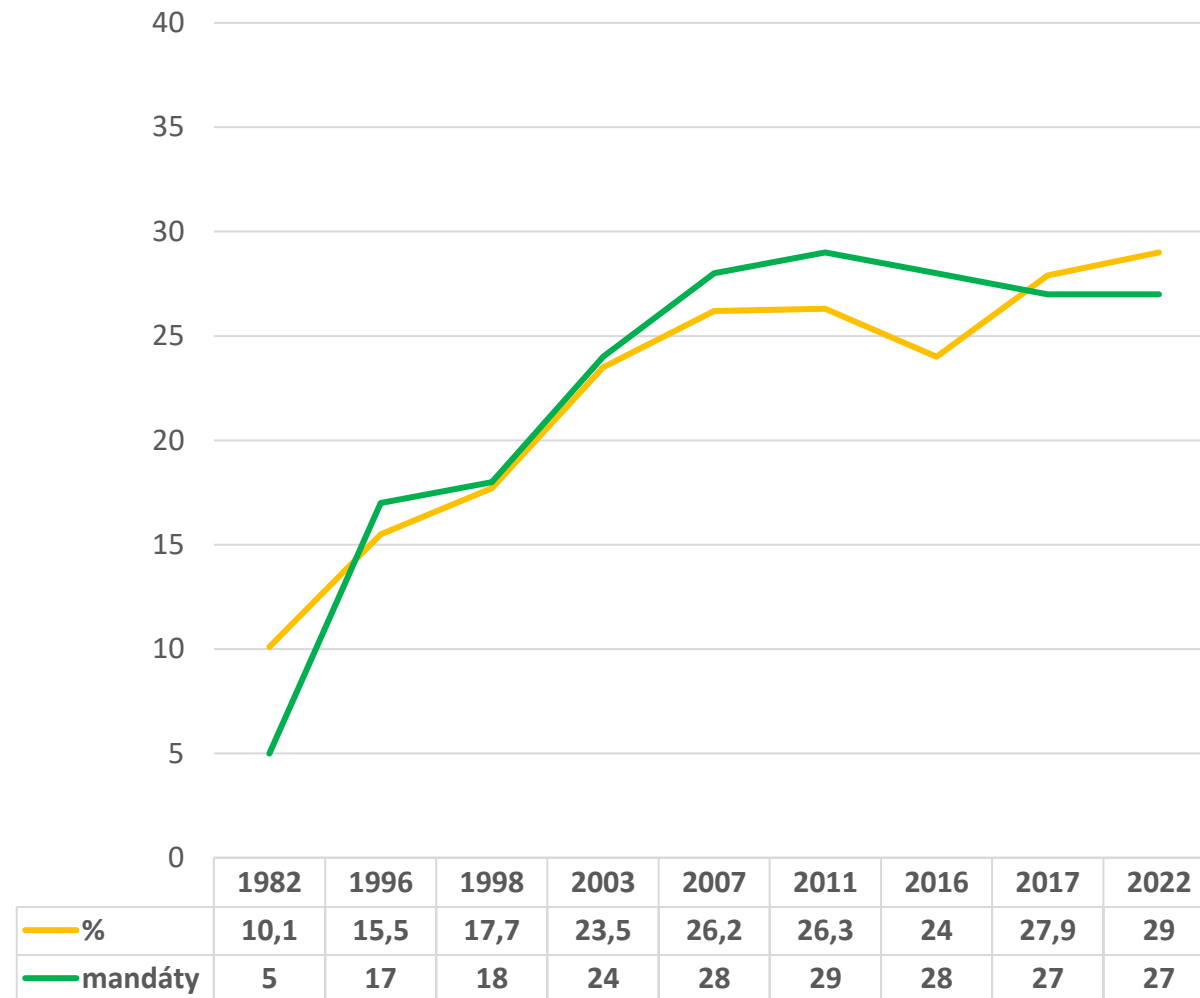
2030: předpokládá referendum o sjednocení

Vývoj voličské podpory Sinn Féin

Irská republika

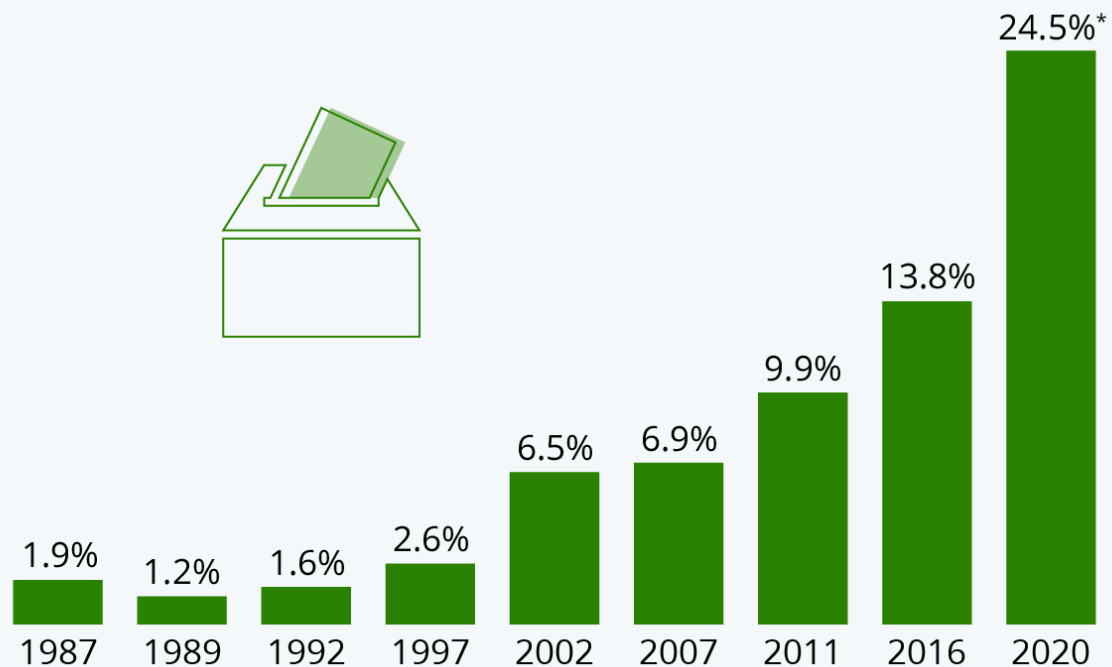


Severní Irsko



Irish Election: Sinn Féin's Rise

Sinn Féin's share of the vote in Irish general elections



* As of 12:00 pm GMT (Feb 10, 2020).

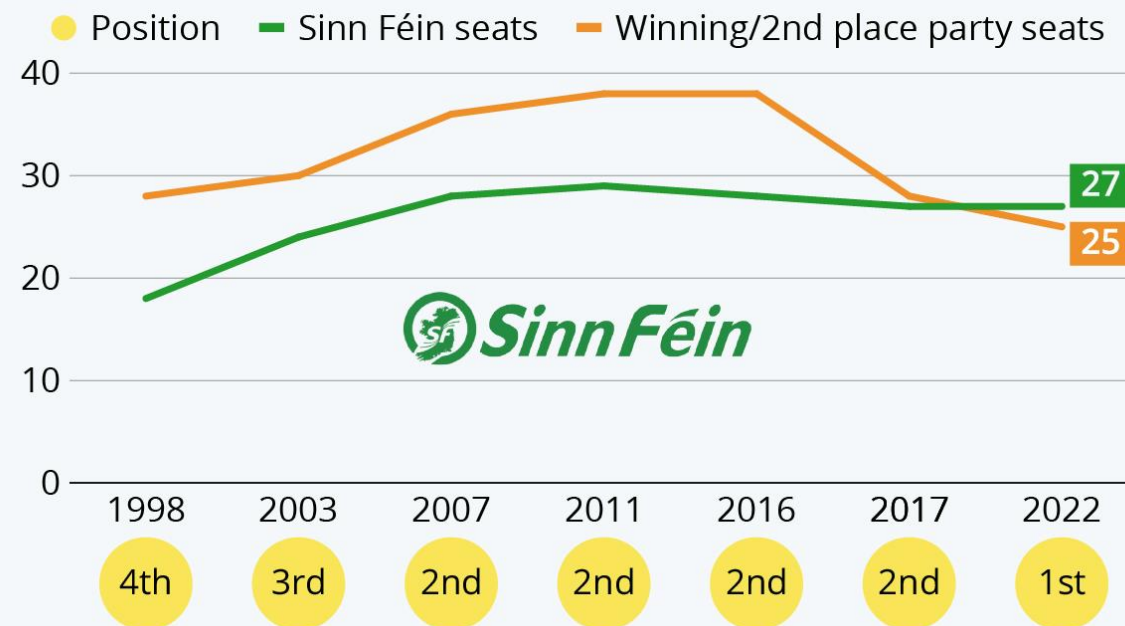
Source: Statista Research



statista

United Ireland on the Horizon? Sinn Féin Takes Control

Seats won by Sinn Féin in Northern Ireland Assembly elections compared to the party with the most seats



Sources: Northern Ireland Assembly, Electoral Commission



statista



Tomás Mac Giolla (1924-2010),
lídr marxistické skupiny s názvem
Workers Party 1962-1988,
prezident SF 1962-1970



Oficiální Sinn Féin (*Official Sinn Féin*)

Ochota ukončit abstencialismus a přiklonit se k politickým akcím.

Působila v 70. letech i Severním Irsku, ale bez většího vlivu.

1977: změna názvu na **Sinn Féin – The Workers' Party**

1982: **The Workers Party** (označována za komunistickou stranu), působí v Irské republice i Severním Irsku

1986: odštěpení a vznik **Republikánské Sinn Fein (RSF)**

1992: **Democratic Left** = 7 poslanců MEP požadujících – neúspěšně – organizační změny v WP založilo novou politickou stranu; později (1999) se strana spojila s Labour Party.



Polovojenská uskupení

Loajalisté

- Ulste Volunteer Force (UVF)
- Ulster Defence Association (UDA)

Republikáni

- Provisional Irish Republican Army (PIRA)
- Irish National Liberation Army (INLA)



Constance Georgine
Markievicz (1868-1927)



Cumann na mBan (Rada irských žen)

1914 (2. dubna): republikánská skupina založená v Dublinu

1916: spolupráce s *Irish Volunteers*

1923: prohlášena za nelegální organizaci v rámci Irského svobodného státu – změnilo se 1932 s nástupem Fianna Fáil k moci

1969: podporovala **Provisional Sinn Féin**

1986: proti rozhodnutí Sinn Fein opustit politiku „abstencionismu“; spojila se s **Republican Sinn Féin a IRA**

V současnosti je v UK zakázána (podle *Terrorism Act 2000*) ale není uvedena mezi „zahraničními teroristickými skupinami“ (sem je zařazeno celkem 14 organizací působících na území UK, které jsou uváděné jako severoirské teroristické organizace).



Barricades were built by communities across Belfast in 1969

Tzv. mezikomunitní politické strany



Naomi Long (1971)
lídr strany (od října 2016)
post ministra spravedlnosti
(2020)



David Ford (1951)
lídr strany (2001-2016)
Northern Ireland Minister
of Justice (2010-2016)

Alliance Party of Northern Ireland

Založena v dubnu 1970

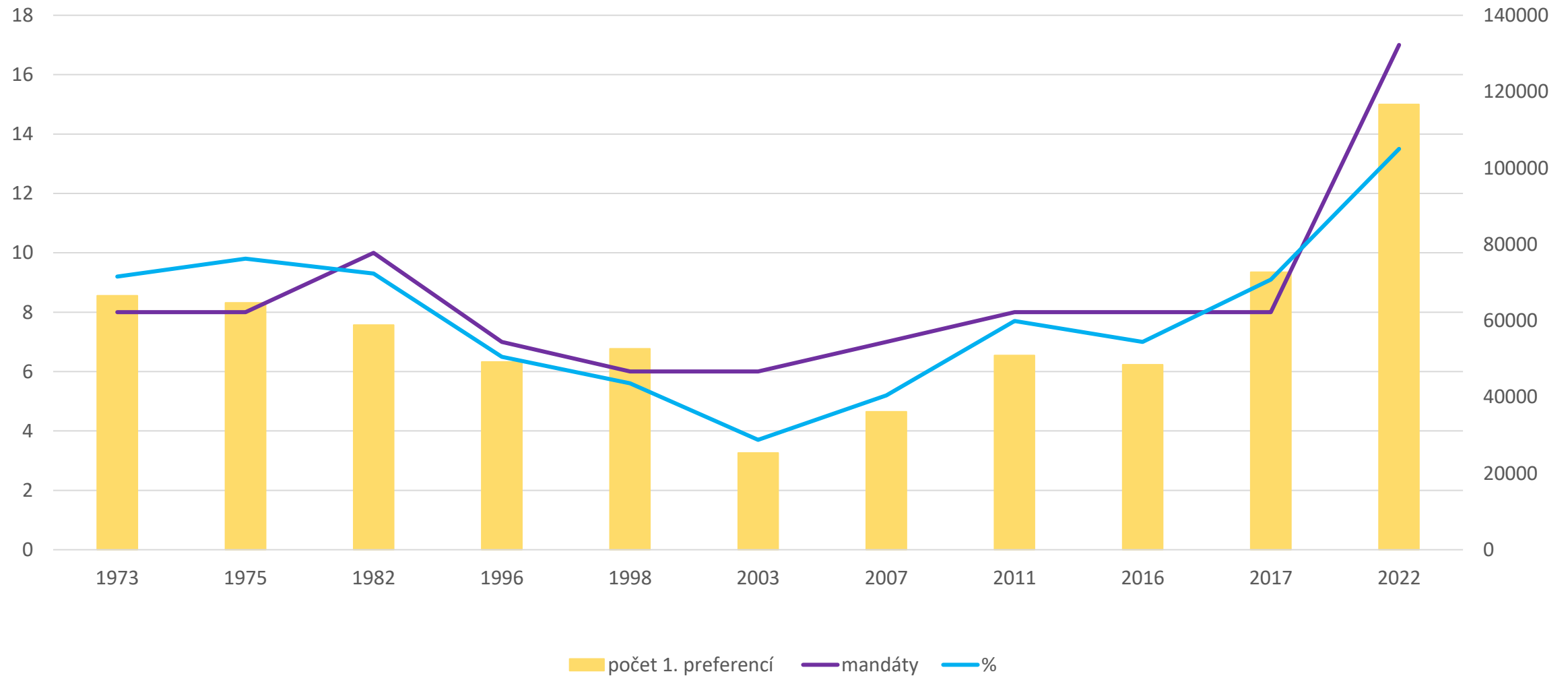
- Původně členové UUP, kteří podporovali O'Neilovy reformy

Charakter:

- Umírněná centristická unionisticky orientovaná politická strana podporující unii UK a Irska = podpora ideje o sdílení moci oběma komunitami
- **1973-74: strana podporovala konsociační vládu** = malá podpora voličů
- V **90. letech** se posunula směrem k **liberalismu**
- Členové sice **podpořili GFA** (předseda strany se účastnil jednání), ale měli ke smlouvě značné výhrady vzhledem k tomu, že „posiluje sektářství“ v zemi.

2010: House of Commons = první volební úspěch

Volební výsledky Alliance Party: Stormont (1973-2022)





Delia Close, former Assembly members June Morrice and **Monica McWilliams**, Baroness **May Blood Pearl Sagar**, who was one of the negotiators during the peace talks, who were involved in the Northern Ireland Women's Coalition in the 1990s (The Irish Times – 4. 9. 2017)

Northern Ireland Women's Coalition (NIWC)

Strana založena 1996 před volbami do Severoirského fóra (na základě proporčního systému jí byly přiděleny dva mandáty – jinak neuspěla).

Podpořila GFA

Voličská podpora klesala po roce 2003

2006: rozpuštěna

Programové zaměření: pouze nesouhlas se sektářstvím a polarizací společnosti



P. Tóibín (1974), zakladatel a lídr strany; od voleb 2020 poslanec irského parlamentu



Aontú (Jednota): celoirská politická strany

vznik: **leden 2019**

- Strana se odštěpila od Sinn Fein

Lídrem strany: Peadar Tóibín

Ideologie:

- označována za centristicko-levicovou stranu s příklonem k sociálnímu konzervatismu (proti potratům)
- sjednocení Irska
- účast ve volbách od 2019 v Severním Irsku i Irské republice (ve vztahu k britskému parlamentu ale volí politiku absencionismu v případě zvolení)

PEACE CANNOT BE KEPT BY FORCE
IT CAN ONLY BE ACHIEVED BY UNDERSTANDING

